

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Lenky Krupičkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **F. C. K.**, zast. Mgr. Denisou Šmídovou, advokátkou se sídlem Dominikánské náměstí 187/5, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 3. 2026, č. j. 34 A 40/2025 - 19,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 25. 11. 2025, č. j. MV-171558-4/SO-2025, zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 1. 10. 2025, č. j. OAM-695-39/DP-2024 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím ministerstvo vnitra podle § 44a odst. 4 ve spojení s § 46a odst. 2 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „pobytový zákon“) zamítlo žádost žalobkyně ze dne 9. 1. 2024 o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny. Ministerstvo zamítlo žádost proto, že synovi žalobkyně jakožto nositeli oprávnění ke sloučení rodiny bylo na základě jeho vlastní žádosti zrušeno povolení k trvalému pobytu rozhodnutím ze dne 30. 6. 2025. Současně dospělo k závěru, že rozhodnutí neznamená nepřiměřený zásah do života žalobkyně.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu, v níž zejména namítala, že nebyl dostatečně zohledněn zásah, který bude mít rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života. Poukazovala na to, že na území má veškeré sociální vazby, je členkou křesťanského společenství Logos, léčí se s fibromyalgií, provozuje podnikatelskou činnost (výuka jazyka) a vlastní nemovitost, kterou dlouhodobě pronajímá.

[3] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) její žalobu zamítl. Předeslal, že byly splněny podmínky pro neprodloužení pobytu žalobkyně, a jádrem sporu tak zůstává otázka přiměřenosti dopadů rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života. Podle krajského soudu se jí správní orgány řádně zabývaly. Shrnul jejich závěry a dodal, že vazby žalobkyně na území ČR mají převážně sociální, komunitní a majetkový charakter, netvoří však natolik intenzivní závislost, která by ve spojení s ostatními okolnostmi vedla k závěru o nepřiměřenosti rozhodnutí. Byť se tedy jedná o zásah do jejího života, nejde o zásah natolik intenzivní, aby převážil nad veřejným zájmem na dodržování zákonné úpravy pobytu cizinců. Důvodnou neshledal ani námitku, že správní orgány měly žalobkyni zvlášť vyzvat k doplnění tvrzení a důkazů nebo ji vyslechnout. V řízení ovládaném dispoziční zásadou bylo na žalobkyni, aby tvrdila rozhodné skutečnosti a označila důkazy k jejich prokázání. Ze spisu navíc vyplývá, že jí byla opakovaně dána možnost seznámit se s podklady a vyjádřit se k nim. Nepředložila však takové podklady, které by mohly vést k odlišnému závěru.

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu, že se krajský soud odchýlil od ustálené judikatury a aproboval nedostatečné a toliko formální posouzení zásahu do jejího soukromého a rodinného života. Navíc krajský soud do jisté míry doplňoval úvahy správních orgánů o možné reintegraci stěžovatelky v zemi původu, což není jeho úkolem. Stěžovatelka zdůraznila, že v řízení opakovaně poukazovala nejen na svůj zdravotní stav, ale i na sociální vazby, podnikatelské aktivity a majetkové poměry v ČR. K tomu předložila řadu podkladů. Správní orgány ji neupozornily na to, že měla vyvinout vyšší procesní aktivitu. Nezabývaly se ani reálnými dopady návratu do země původu, zejména s ohledem na její věk, zdravotní omezení a ztížené pracovní uplatnění, ani praktickou možností správy majetku ze zahraničí. Stěžovatelka dále poukázala na to, že je plně integrována do české společnosti, ekonomicky soběstačná a její pobyt není v rozporu s veřejným zájmem. Ztráta pobytového oprávnění je pouze důsledkem rozhodnutí jejího syna, které není pro uváděné důvody schopna následovat. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek a rozhodnutí žalované zrušil. Současně navrhla, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

[5] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na obě správní rozhodnutí a napadený rozsudek.

[6] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k přezkoumání napadeného rozsudku v rozsahu uplatněných stížnostních bodů, musel posoudit otázku přijatelnosti kasační stížnosti.

[7] Na nyní projednávanou věc se totiž užije § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Podle něj platí: *Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.* Pro vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Z uvedeného usnesení plyne, že kasační stížnost lze přijmout k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti

pokračování

nebo překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu.

[8] Kasační stížnost je nepřijatelná. Stěžovatelka nepředestřela žádnou právní otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury. Pokud jde o tvrzený rozpor napadeného rozsudku s judikaturou Nejvyššího správního soudu v obdobných věcech, stěžovatelka tento nijak blíže nekonkretizovala a Nejvyšší správní soud jej neshledal. Krajský soud posoudil věc stěžovatelky v souladu s ustálenou judikaturou kasačního soudu a nedopustil se ani žádného jiného pochybení, které by v této věci založilo přijatelnost kasační stížnosti.

[9] Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že při hodnocení zásahu do práva na soukromý a rodinný život je třeba za pomoci principu proporcionality vyvažovat zájmy cizince na straně jedné a protichůdné veřejné zájmy na straně druhé (např. rozsudek ze dne 20. 12. 2022, č. j. 4 Azs 269/2022 - 25, a tam citovaná judikatura Evropského soudu pro lidská práva). Právo vyplývající z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod totiž není absolutní a poskytuje prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu (např. rozsudek ze dne 31. 1. 2023, č. j. 2 Azs 287/2022 - 34).

[10] Krajský soud postupoval zcela v souladu s citovanou judikaturou, pokud i přes intenzitu skutečností tvrzených stěžovatelkou stran jejího zdravotního stavu, sociálních a ekonomických vazeb, jakož i majetkových zájmů dovodil, že neprodloužení pobytového oprávnění nebude v posuzované věci nepřiměřené vzhledem k veřejnému zájmu na dodržování zákonné úpravy pobytu cizinců. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu totiž platí, že se cizinec nemůže spoléhat na institut soukromého a rodinného života, pokud prokazatelně nesplňuje účel pobytu (viz např. rozsudky ze dne 10. 5. 2017, č. j. 7 Azs 86/2017 - 33, ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 320/2019 - 38, nebo ze dne 21. 7. 2023, č. j. 5 Azs 62/2023 - 46). Uvedené potvrdil také rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 5. 11. 2025, č. j. 8 Azs 99/2023 - 65, č. 4717/2026 Sb. NSS, *„nesplňuje-li cizinec účel pobytu, o který žádá, nemůže si **takový pobytový titul** vynutit přes právo na soukromý a rodinný život.“* (zdůrazněno soudem) To, že přestala splňovat účel pobytu (společné soužití rodiny), přitom stěžovatelka nečinila v řízení před krajským soudem sporným.

[11] Pro úplnost lze dodat, že krajský soud nedoplňoval nepřipustně úvahy správních orgánů. V bodech 22 a 23 tyto úvahy pouze reprodukoval bez vlastních závěrů. Dále reflektoval judikaturu zdejšího soudu a z ní vyplývající závěry i v otázce nezbytnosti poučení stěžovatelky správními orgány, že na základě předložených podkladů nelze žádosti vyhovět. Lze odkázat například na rozsudek ze dne 13. 10. 2010, č. j. 1 As 51/2010 - 214, č. 2235/2011 Sb. NSS. V něm zdejší soud konstatoval, že poučovací povinnost správních orgánů (ve smyslu § 4 odst. 2 správního řádu) se týká především procesních práv a povinností, nikoliv otázek hmotného práva, tj. *„zda a jak mají účastníci řízení hájit v řízení svá práva a jaké důsledky pro ně plynou z toho, že tak neučiní“* a nezahrnuje ani poskytování *„komplexního návodu, co by účastník měl nebo mohl v daném případě dělat, aby dosáhl žádaného účinku, ale jen pomoc k tomu, aby mohl zákonem stanoveným způsobem dát najevo, co hodlá v řízení učinit.“* Je proto na žadateli, jaké skutečnosti do řízení vnese,

a naopak není úkolem správních orgánů, aby za něj domýšlely další možné důvody vyhovění jeho žádosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2021, č. j. 10 Azs 43/2021 - 33). Řízení o žádosti není ovládáno zásadou vyšetřovací a je v zájmu žadatele, aby shromáždil a správnímu orgánu předložil potřebné podklady, které jsou nezbytné pro vyhovění žádosti. Pokud tak neučiní, nelze považovat za pochybení správních orgánů, že v důsledku nečinnosti žadatele rozhodnou v jeho neprospěch, neboť musejí vycházet z podkladů, které mají k dispozici (např. rozsudky ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 Azs 12/2015 - 38, ze dne 13. 9. 2019, č. j. 1 Azs 278/2019 - 25, či ze dne 29. 8. 2016, č. j. 7 Azs 99/2016 - 36). Břemeno tvrzení v tomto ohledu tak tíží primárně žadatele o pobytové oprávnění, neboť *„je to totiž sám žadatel, kdo disponuje relevantními informacemi ze svého soukromého a rodinného života a kdo nejlépe může vylíčit specifika svého soukromého a rodinného života do té míry, aby mohla být položena ‚na misku vah‘ proti veřejným zájmům, které případně naopak brání udělení pobytového oprávnění. Jde o informace z jeho vlastní soukromé až intimní sféry (pokud by šlo například o informace týkající se zdravotního stavu žadatele a příslušníků jeho rodiny), jejichž sdělení závisí výlučně na vůli žadatele.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 260/2020 - 27).

[12] Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že v této věci nevystala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně. Krajský soud ani hrubě nepochybil při výkladu práva. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle výše citovaného § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[13] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jelikož rozhodl o samotné kasační stížnosti bez zbytečného prodlení po provedení nezbytných procesních úkonů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 Azs 72/2019 - 32).

[14] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., protože neshledal důvod k jinému postupu ve smyslu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021 - 32, které na základě usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., připouští možnost přiznat náhradu nákladů řízení „úspěšnému“ účastníkovi. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla a žalované v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti ani nevznikly.

[15] Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že bude-li mít stěžovatelka stále zájem o setrvání na území ČR a úpravu svého pobytového režimu, je třeba, aby v tomto směru podnikla náležité kroky a požádala o odpovídající typ pobytového oprávnění. Ze správního spisu plyne, že dlouhodobé vízum za účelem podnikání jí nebylo uděleno jen proto, že s ohledem na probíhající řízení o odvolání v této věci disponovala tzv. fikcí pobytu, a proto mohla na území ČR pobývat a udělení víza pro účely podnikání nebylo nezbytné. Tento důvod však již odpadl, a stěžovatelka tak může podat žádost znovu, případně podat žádost o jiný typ pobytového oprávnění.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 21. května 2026

Mgr. Lenka Krupičková
předsedkyně senátu